

Elektronické informační zdroje

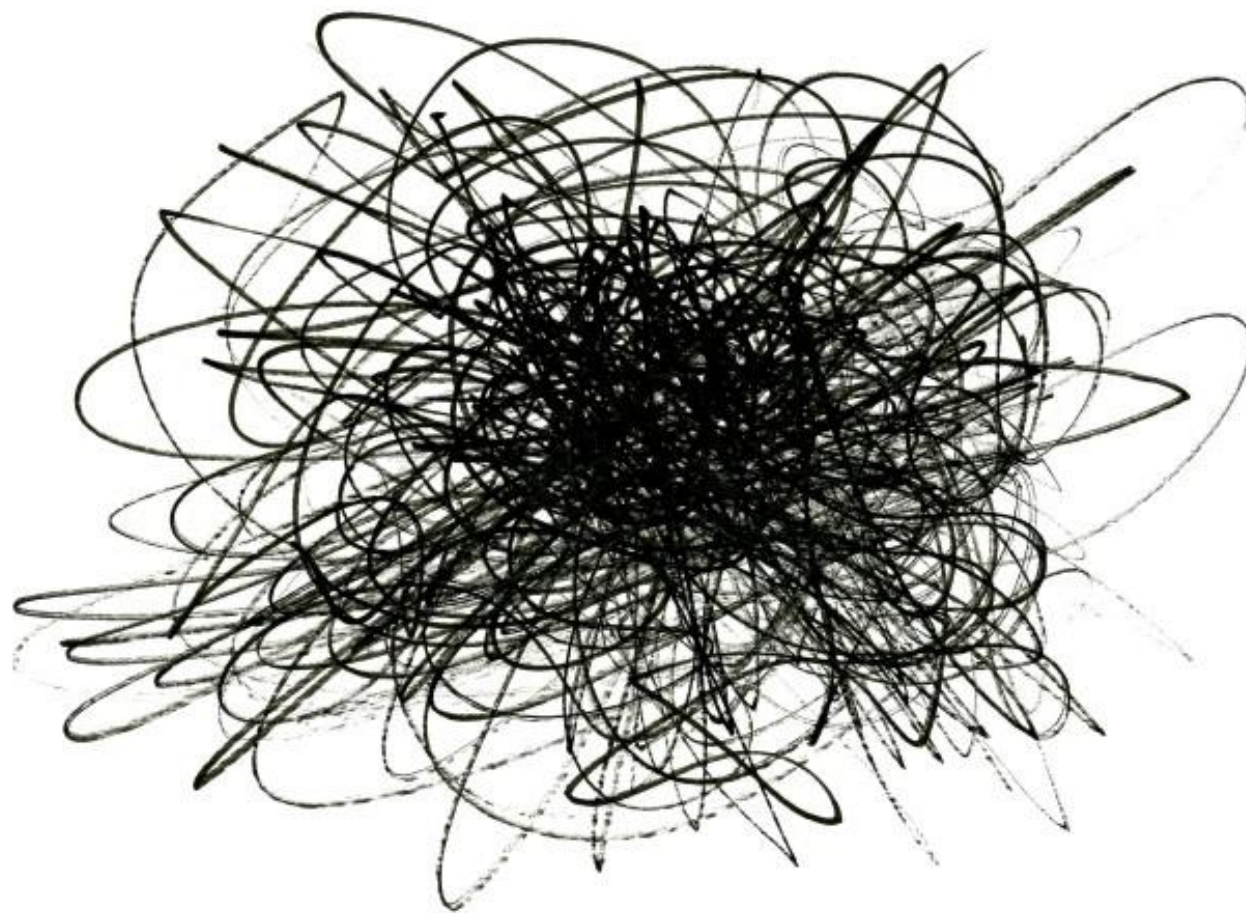
Úvodní a organizační hodina

20. 9. 2019

Kdo jsem?

- Tomáš Marek
- marek@kisk.cz
- +420 725 594 879

Co čekáte vy?

Co čekám já?

- Úvod do EIZ
- Financování EIZ
- Open Access
- Profesionální zdroje informací
- E-knihy
- Nadstavbové nástroje a služby EIZ
- Aktuální trendy v EIZ

Co čekám já?

- Rešerše v EIZ
- Citace a plagiátorství
- Hodnocení vědy a výzkumu a role EIZ

Požadavky na ukončení

- Průběžné úkoly
- Test
- Týmový projekt
- Docházka

BETA

Požadavky na ukončení

- Průběžné úkoly
- Test
- ~~Týmový projekt~~
- Docházka

BETA

Základní literatura

- FABIÁN, Ondřej. *Elektronické informační zdroje* [online]. Brno: Centrum NAKLIV, KISK FF MU, 2012. Dostupné na <http://eknihy.knihovna.cz>
- PAPIK, Richard. *Strategie vyhledávání informací a elektronické informační zdroje*. Praha: Velryba, 2011. ISBN 978-80-85860-22-1.
- VLASÁK, Rudolf. *Světové informační systémy* [online]. Praha: ÚISK FF UK v Praze, 2008.
- VAVŘÍKOVÁ, Lucie. *Úvod do scientometrie* [online]. Praha: ÚISK FF UK v Praze, 2008.

Co jsou to EIZ?

- Kam pro definici v oboru LIS?

Co jsou to EIZ?

- TDKIV: „Informační zdroj, který je uchováván v elektronické podobě a je dostupný v prostředí počítačových sítí nebo prostřednictvím jiných technologií distribuce digitálních dat. V bibliografickém popisu elektronických zdrojů se používá tohoto termínu pro obecné označení druhu dokumentu.“

Co jsou to EIZ?

- EIZ jsou elektronické informační zdroje.
- EIZ jsou informační zdroje v digitální podobě dostupné pomocí *strojově čitelných nosičů* nebo sítí.
- EIZ z pohledu katalogizace jsou druhem dokumentu při katalogizaci.

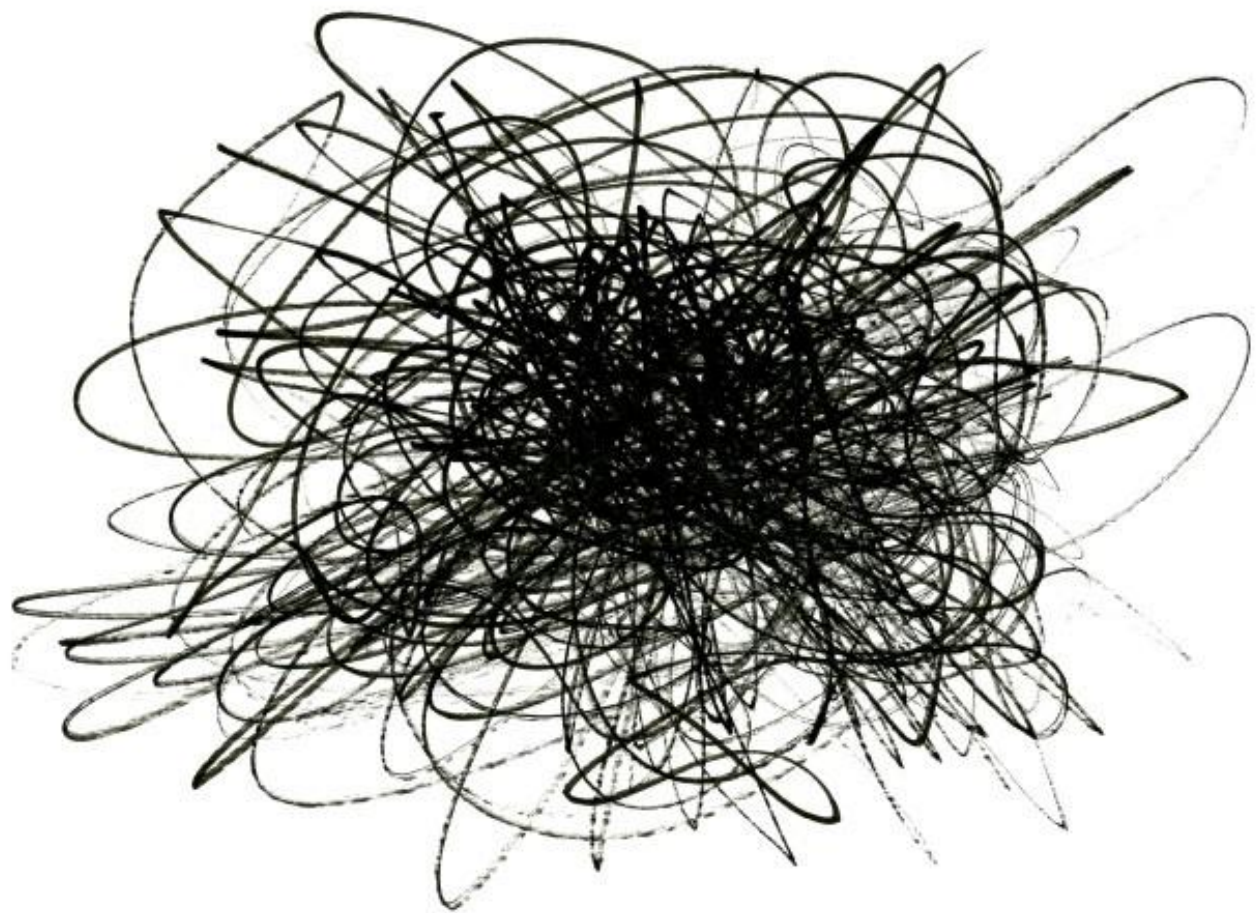
Historie EIŽ

- Tištěné zdroje
- Digitální revoluce a informační společnost
- Pohled knihovníka vs pohled uživatele
- Elektronické zdroje zdrojem zmatení

„In January 2000, the DLF launched an informal survey to identify the major challenges confronting research libraries that use information technologies to fulfill their curatorial, scholarly, and cultural missions. With astonishing unanimity of opinion and clarity of voice, respondents pointed to **digital collection development as their single greatest challenge**. Whether the digital information came from a commercial publisher or from a digitization unit within the library, it seemed to **exist under a cloud of profound and unsettling uncertainty**. “

JEWELL, Timothy D. *Selection and Presentation of Commercially Available Electronic Resources: Issues and Practices*. [Dostupné zde](#).

Jaké EIZ běžně využíváte?

Volně dostupné EIZ

- volně na internetu, volně dostupné DB
- vytvářeny profesionály, ale také laiky
- kvalitní vs nekvalitní?
- nutno ověřovat ve více zdrojích, ověřit původce
- plné texty; sekundární informace

Komerční EIŽ

- někdy také jako *profesionální*
- databáze, digitální knihovny
- vytvářené profesionály
- kvalitní, ověřené, aktuální informace
- *e-journals* (zejména plné texty článků), *e-knihy*
- z velké části nabízí plné texty (*fulltexty, FT*), ale také pouze anotace (nebo kombinace) a bibliografické údaje
- přístup přes klientská rozhraní, databázová centra, intranet nebo strojově čitelné nosiče
- placené, mnohdy velmi drahé

Druhy zdrojů

- primární
- sekundární
- terciální

Typy EIZ

- **e-journals**

- databáze článků (*Oxford Journals, Cambridge Core, ProQuest,...*)
- předplatné; (ne)zachován archiv (trvalý nákup)

- **e-books**

- databáze knih (*Gale eBooks, ebrary, Sage Knowledge, Safari+,...*)
- předplatné vs. trvalý nákup

- **faktografické EIZ**

- encyklopedie, slovníky, rejstříky, adresáře,...

EIZ dle obsahu

- bibliografické
- abstraktové
- fulltextové
- faktografické
 - numerické (např. statistická a matematická data)
 - adresáře, katalogy a rejstříky (např. katalogy producentů, adresáře firem)

EIZ dle oborů

- univerzální – všeobecné
 - ProQuest, EBSCO, WoS, SCOPUS
- multioborové – více oborů
 - Oxford Journals, Cambridge Core, Sage
- oborové – jeden obor
 - LISTA (*knihovnictví a informační věda*)
 - ERIC

Máte notebooky?

- A mohl bych je vidět?

Domácí úkol

- Dnes dobrovolný...
- Připojte se do ezdroje.muni.cz.
- Vyberte si jeden zdroj.
- Zkuste se k němu připojit pomocí vzdáleného přístupu.
- Vyhledejte libovolný článek/knihu.

V příštím díle uvidíte...

- Komerční EIZ a které jsou ty zásadní
- Jak se financuje jejich nákup
- Jak zajistit přístup k placeným EIZ
- Kolik to stojí? (*Spoiler: moc*)
- Co dělat, když na EIZ nemáte finance...

Mgr. Tomáš Marek
marek@kisk.cz